

Spring mee op de SDG-kar!

Een lessenpakket voor de 2^e en 3^e graad lager onderwijs bij de SDG-kar

Colofon

Spring mee op de SDG-kar!

Een lessenkpakket voor de 2^e en 3^e graad lager onderwijs bij de SDG-kar

Concept: Provincie Oost-Vlaanderen, Arteveldehogeschool Gent en Djapo vzw

Tekst: Djapo vzw

Foto's: Shutterstock

Wil je de SDG-kar lenen voor jouw evenement of op jouw school?
Meer info op www.mondialesolidariteit.be/mondialegemeenten.

Voorwoord

Beste leerkracht,

Fijn dat je de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (In het Engels Sustainable Development Goals, ofwel SDG's) in je klas wilt brengen!

Met dit lessenpakket kan je met je leerlingen van de 2^e en de 3^e graad lager onderwijs aan de slag rond de SDG's. De lessen horen bij de SDG-kar, die gratis geleend kan worden door steden, gemeenten en scholen, en waarop de SDG's stuk voor stuk uitgelegd staan in een gemakkelijk te begrijpen taal. De kar en dit lessenpakket ondersteunen steden, gemeenten en scholen om met kinderen en gezinnen te werken rond de complexe inhoud van de SDG's.

Dit lessenpakket en de SDG-kar werden ontwikkeld door de Provincie Oost-Vlaanderen in samenwerking met de Arteveldehogeschool en Djapo. Het project werd opgestart binnen de bacheloropleiding Sociaal Werk. Het idee kwam er vanuit de voelbare nood bij lokale beleidsmakers om het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) op een laagdrempelige en kant-en-klare manier aan te bieden.

Inhoudstafel

Voor je begint	p. 4
Eindtermen	p. 5
Les 1: Wensen voor onze wereld	p. 7
Les 2: Een bezoek aan de SDG-kar	p. 10
Les 3: Wij springen op de SDG-kar!	p. 10
Bijlage 1: Werkblad: Mijn eiland	p. 18
Bijlage 2: Kopieerblad: Vlaggen	p. 19
Bijlage 3: Kopieerblad: Overzicht van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen	p. 20
Bijlage 4: Pictogrammen	p. 21
Bijlage 5: Kopieerblad: Voorwerpenkaartjes	p. 27

Voor je begint

a. De kar reserveren/opstellen

Staat de SDG-kar in de buurt opgesteld?

Informeer je dan bij de gemeente of de gastlocatie wanneer je de kar met de klas kan bezoeken.

Wil je de SDG-kar lenen om in de school op te zetten?

Kijk voor meer informatie op

www.mondialesolidariteit.be/mondialegemeenten.

Op die website en bij de kar zelf vind je ook de handleiding om de kar op te zetten.

b. Stimuleer het denken in de klas

Zowel de betrokkenheid als de input van de leerlingen worden mee bepaald door de houding die jij als leerkracht doorheen je lessen aanneemt. Daarom geven we je graag enkele tips.

Stel vragen die zo open mogelijk zijn

Vermijd dat het taalgebruik in je vraagstelling suggereert dat er goede en foute antwoorden zijn.

Door in je vraag stukjes als 'vind jij', 'volgens jou' of 'denk jij' toe te voegen, geef je subtiel mee dat je niet op zoek bent naar het antwoord dat jij in je hoofd hebt, maar dat je wil aftasten hoe de leerlingen over een bepaald onderwerp denken. Bij oudere leerlingen kun je ook je eigen vraag onmiddellijk zelf in vraag stellen, en zo een opening creëren waarin de leerlingen bijna verplicht worden om over hun eigen standpunt na te denken. Bv. 'Wat vind jij belangrijk aan geld? Is geld wel belangrijk? En betekent geld voor iedereen hetzelfde?'

Stimuleer het denken

Zorg ervoor dat leerlingen hun antwoorden en meningen beargumenteren.

Door niet te gauw tevreden te zijn met een antwoord, moeten de leerlingen dieper gaan nadenken over hun eigen antwoorden. Soms geven ze een antwoord dat ze intuïtief aanvoelen, maar dat ze verder nog niet kunnen uitleggen. Als je daarop inspeelt en doorvraagt, moeten de leerlingen bedenken hoe het komt dat ze die mening hebben. Daardoor leren ze zichzelf beter kennen en komen ze in contact met hun intuïtie en gevoel. Het magische woord hiervoor is 'Waarom?' Andere handige vragen zijn: 'Hoe kom je op dat antwoord?' 'Hoe zeker voel je je over jouw antwoord? Hoe komt dat?' 'Als ik dezelfde vraag volgende week nog eens stel, zou je dan hetzelfde antwoorden? En volgend jaar?' 'Welk gevoel krijg je bij mijn vraag? En bij jouw antwoord? Hoe komt dat?' 'Zijn er ook argumenten die jouw antwoord kunnen tegenspreken?'

Probeer te luisteren zonder te oordelen

Luister oprecht naar de mening van de leerlingen en durf open te staan voor nieuwe denkpijpen, andere blikken en meningsverschillen.

Als leerlingen vragen stellen of beantwoorden, of zelf met informatie komen, probeer dan niet te luisteren met een goed-of-fout-houding. Soms voel je weerstand, of ga je duidelijk niet akkoord met wat een leerling zegt. Dan kun je er het best voor kiezen om toch door te vragen: 'Wat bedoel je daar precies mee?' of 'Welke reden geef je daarvoor?' of 'Kun je me uitleggen waarom?'

Het is goed mogelijk dat je daarna beter begrijpt waarom een leerling die mening heeft, of dat je zelfs inziet dat je het ook zo kan bekijken. Wie weet heeft de leerling wel zo'n overtuigende argumenten dat je tóch akkoord gaat.

Wanneer je na de uitleg toch ondervindt dat de leerling iets verkeerd interpreteert, kan je de leerling helpen om dat inzicht te verhelderen. Bv. 'Als je dat zo interpreteert, begrijp ik dat je die mening hebt. Maar stel je voor dat je het anders interpreteert, namelijk ... Blijf je dan bij je standpunt?' Meningingen en denkpijpen van klasgenoten kunnen ook helpen om blikken te verruimen, waarbij ze altijd respect blijven tonen voor elkaar.

Eindtermen

Met dit lessenspakket werk je aan deze eindtermen.

Mens en maatschappij

- MM 2.1 De leerlingen kunnen illustreren dat verschillende vormen van arbeid verschillend toegankelijk zijn voor mannen en vrouwen en verschillend gewaardeerd worden.
- MM 2.3 De leerlingen kunnen met een zelf gekozen voorbeeld het nut en het belang aangeven van een collectieve voorziening, waarvoor de overheid zorg draagt.
- MM 2.4 De leerlingen kunnen illustreren dat welvaart zowel over de verschillende landen in de wereld als in België ongelijk verdeeld is.
- MM 2.15 De leerlingen kunnen illustreren op welke wijze internationale organisaties ernaar streven om het welzijn en/of de vrede in de wereld te bevorderen.
- MM 3.9 De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders.
- MM 4.8 De leerlingen kunnen suggesties geven voor het inrichten van hun eigen omgeving.
- MM 4.11 De leerlingen kunnen aspecten van het dagelijks leven in een land van een ander cultuurgebied vergelijken met het eigen leven.
- MM 4.17 De leerlingen kennen de belangrijkste gevolgen van het groeiende autogebruik en kunnen de voor- en nadelen van mogelijke alternatieven vergelijken.
- MM 5.1 De leerlingen kunnen op hun niveau verschillende informatiebronnen raadplegen.

Wetenschap en techniek

- WT 1.12 De leerlingen kunnen het verband illustreren tussen de leefgewoonten van mensen en het klimaat waarin ze leven.
- WT 1.24 De leerlingen kunnen met concrete voorbeelden uit hun omgeving illustreren hoe mensen op positieve, maar ook op negatieve wijze omgaan met het milieu.
- WT 1.25 De leerlingen kunnen met concrete voorbeelden uit hun omgeving illustreren dat aan milieuproblemen vaak tegengestelde belangen ten grondslag liggen.
- WT 1.26 De leerlingen tonen respect en zorg voor de natuur vanuit het besef dat de mens voor zijn levensbehoeften afhankelijk is van het natuurlijk leefmilieu.

Leren leren

- LL 1 De leerlingen kunnen losse gegevens verwerven en gebruiken door ze betekenis te geven en te memoriseren.
- LL 2 De leerlingen kunnen op systematische wijze verschillende informatiebronnen op hun niveau zelfstandig gebruiken.

Sociale vaardigheden

- SV 1.6 De leerlingen kunnen kritisch zijn en een eigen mening formuleren.
- SV 3 De leerlingen kunnen samenwerken met anderen, zonder onderscheid van sociale achtergrond, geslacht of etnische origine.

Les 1: Wensen voor onze wereld

Duur: 75 min.

Materiaal: werkblad 'Mijn eiland' (bijlage 1), tekengerief, kopieerblad 'Vlaggen' (bijlage 2), een overzicht van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (bijlage 3)

Lesdoel: De leerlingen ontwerpen een voor hen persoonlijk ideale wereld. Ze formuleren een wens voor onze wereld.

Vooraf: Kopieer het werkblad 'Mijn eiland' (bijlage 1) voor elke leerling. Kopieer de vlaggen (bijlage 2) op verschillende kleuren papier, zodat je voor elke leerling minstens één driehoekige vlag hebt. Zorg voor een paar reserve exemplaren. Knip de vlaggen uit en perforereer ze. Druk het overzicht van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (bijlage 3) af op A3-formaat.

Verloop:

1. Mijn eiland

Geef de kinderen het werkblad 'Mijn eiland' (bijlage 1). Vertel hen dat ze elk een eiland krijgen om te ontwerpen.

Jij krijgt dit eiland onder jouw hoede. Je mag het inrichten zoals je wilt. Het is een groot eiland, dus iedereen is welkom! Hoe ga je ervoor zorgen dat iedereen die bij jou komt wonen gelukkig kan leven?

Differentiatie

In deze oefening zijn de kinderen zowel de bedenker/ontwerper als de tekenaar. Zijn er kinderen die liever niet ontwerpen óf liever niet tekenen? Dan kun je hen misschien aan elkaar koppelen en een duo maken van een ontwerper en een tekenaar.

Ook een leuke tip is om enkele kinderen uit een hogere klas te laten tekenen voor de jonge kinderen.

Ga met de leerlingen in gesprek over hun ontwerp. Doe dat eerst individueel terwijl je in de klas rondgaat en laat daarna nog enkele leerlingen klassikaal aan het woord.

2. Hoe zit het met onze wereld?

Bedank de kinderen voor hun goede ideeën.

Helaas heb ik voor jullie geen eiland in de aanbieding. Maar weet je wat wél echt is? Onze aardbol! Wist je dat iedereen die op onze aardbol woont, er ook mee vorm aan kan geven? Er zijn jammer genoeg nog wel een aantal problemen waaraan gewerkt moet worden, zodat het voor iedereen op aarde een fijne plek kan worden.

Houd een gesprek met open vragen. Vooraleer je naar de vragen gaat, adviseren we je om de tekst over denken stimuleren in de klas even door te nemen (zie p. 4).

Neem de tijd om met de onderstaande vier vragen een gesprek aan te gaan. Neem vooraf ook even met de leerlingen de gedragsregels voor een goed gesprek door: we luisteren naar elkaar en we hebben respect voor elkaars mening.

Met deze vragen houd je een verkennend gesprek. Elk antwoord is oké. Het geeft jou als leerkracht ook de kans om te observeren wie er op welk niveau denkt. Daarbij voelen de leerlingen aan dat elk antwoord ertoe doet, zonder dat ze al gestuurd worden in de richting van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

- Welke problemen zijn er volgens jou op onze wereld?
- Vind jij dat iemand daar iets aan kan of moet doen? Wie dan?
- Denk je dat er mensen zijn die hulp van anderen nodig hebben? Waarvoor?
- Hoe moeilijk denk jij dat het is om de problemen in de wereld op te lossen? Hoe komt dat?

3. Mijn wereldwens

Deel de vlaggen uit.

Als er één wens is die jij mag uitspreken voor onze wereld, wat zou die dan zijn? Wat wens jij de wereld toe? Teken of schrijf dat op jouw vlag.

Verzamel alle vlaggen en rijg ze aan een vlaggenlijn. Hang de lijn op in de klas of op school.

4. De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

Geef een inleiding over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Er is een organisatie die heel erg bezig met alle wereldproblemen: de Verenigde Naties. Dat is een organisatie waarbij 193 landen aangesloten zijn. Zij hebben de problemen in de wereld omgezet in doelstellingen. Wij noemen ze de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Ze moeten gehaald worden in het jaar 2030. De Verenigde Naties roepen alle landen op om aan die doelstellingen te werken. Zo maken we een mooie wereld voor iedereen, hier en elders, nu en later.

Toon het blad met de 17 doelstellingen op (bijlage 3). Laat een paar leerlingen de doelstellingen luidop voorlezen. Vertel dat er een aantal doelstellingen nu waarschijnlijk moeilijk te begrijpen zijn, maar dat daar binnenkort verandering in zal komen. Jullie brengen binnenkort namelijk een bezoekje aan de SDG-kar, waar alles mooi op uitgelegd staat!

Differentiatie

Leerlingen, groepen of klassen die snel kunnen denken of die wat complexere boodschappen kunnen verwerken, kan je (samen) een filmpje laten bekijken over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

- Nederlands ondertiteld, met een inleiding van Malala: <https://vimeo.com/192935801>
- Nederlands gesproken, zonder inleiding: <http://bit.ly/SDGsNedGesproken>

Maak daarna klassikaal een woordenweb over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, met wat de leerlingen onthouden hebben van het filmpje.

Les 2: Een bezoek aan de SDG-kar

Duur: ongeveer 60 tot 90 min. ter plaatse + eventuele verplaatsingstijd

Materiaal: de SDG-kar en de bijbehorende benodigdheden, eventueel een fototoestel

Lesdoel: De leerlingen maken kennis met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Ze ontdekken dat er manieren zijn waarop ze zelf kunnen bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Verloop: Volg de handleiding die bij de SDG-kar hoort:
www.mondialesolidariteit.be/mondialegemeenten

Les 3: Wij springen op de SDG-kar!

Duur: 75 min.

Materiaal: de pictogrammen van de 17 SDG's (bijlage 4), de vlaggenlijn met de wensen van de leerlingen en extra vlaggen (bijlage 2), voorwerpenkaartjes (bijlage 5), een ondoorzichtige zak

Lesdoel: De leerlingen geven invulling aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen aan de hand van hun eigen wensen. De leerlingen kunnen nieuwe denkpatronen genereren door flexibel te denken. De leerlingen kunnen concrete acties bedenken om zich in te zetten voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

Vorbereiding: Druk de pictogrammen van de 17 SDG's recto verso af en hang ze omgekeerd aan het bord, zodat de leerlingen de pictogrammen nog niet zien. Druk de voorwerpenkaartjes (bijlage 5) af, knip ze uit en steek ze in een ondoorzichtige zak.

Verloop:

1. De 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

Houd een klasgesprek over het bezoek aan de SDG-kar en de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.

We hebben een bezoek gebracht aan de SDG-kar. Daarop stonden de 17 doelstellingen. Welke doelstellingen ken je er nog van?

Volgens wat de leerlingen vertellen, draai je de pictogrammen om. Indien nodig geef je een beetje extra uitleg bij de omgedraaide doelstelling. Wees niet te kritisch over hun bewoording en draai nogal snel de pictogrammen om. Het gaat niet om het geven van de juiste doelstellingen, het is de bedoeling om hun voorkennis te activeren.

Geen armoede

Op de wereld leven veel mensen in armoede. Het doel is om armoede tot een absoluut minimum te beperken.

Geen honger

Wereldwijd wordt ongeveer een derde van het voedsel verspild. En dat terwijl er mensen honger lijden. Als we landbouw, bosbouw, veeteelt en visvangst op een duurzame manier organiseren, zou er genoeg moeten zijn voor iedereen.

Goede gezondheid en welzijn

Iedereen heeft het recht om de gepaste verzorging en ondersteuning te krijgen bij gezondheidsproblemen. En we willen ziekten en ongevallen voorkomen.

Kwaliteitsonderwijs

Kunnen lezen, schrijven en rekenen is nodig. Anders kun je niet mee in onze maatschappij. Er zijn nog te veel kinderen in de wereld die niet naar school gaan. Vooral meisjes worden van school gehouden. En soms moeten kinderen gaan werken om geld te verdienen.

Gendergelijkheid

Iedereen moet dezelfde kansen krijgen, welk geslacht je ook hebt. Vaak worden jobs en hobby's gezien als typisch voor jongens of meisjes. Zo'n manier van denken, noemen we 'stereotiep'. Vaak zijn meisjes en vrouwen het slachtoffer.

Schoon water en sanitair

Schoon water is ontzettend belangrijk. Toch krijgt bijna de helft van de mensen te maken met een tekort aan schoon water. De voorraad zoet water is beperkt. We mogen het dus niet zomaar verspillen of vervuilen met ons afval.

Betaalbare en duurzame energie

Onze fossiele grondstoffen als energiebron geraken op. En bij de verbranding komt er CO₂ in de lucht. Een overschakeling op duurzame energiebronnen is een grote uitdaging. We willen dat er energie is voor iedereen. Betaalbaar én eerlijk verdeeld.

Eerlijk werk en economische groei

Op heel de wereld is één mens op twintig werkloos. Sommige mensen worden véél te weinig betaald voor hun harde werk. Er bestaan nog altijd vormen van slavernij. Ook kinderarbeid komt nog voor. Dat moeten we een halt toeroepen.

Industrie, innovatie en infrastructuur

Onder infrastructuur hoort bijvoorbeeld het wegennetwerk voor auto's, fietsen en treinen. Of elektriciteit- en waterleidingen. Maar ook internet en schoolgebouwen. Willen we een betere en duurzame wereld maken voor iedereen? Dan horen de industrie en de infrastructuur daarbij.

Ungelijkheid verminderen

Sommige groepen worden slechter behandeld of krijgen minder kansen dan andere mensen. Op basis van hun afkomst, geloof, handicap, geslacht of geaardheid bijvoorbeeld. Dat noemen we discriminatie.

Duurzame steden en gemeenschappen

Er wonen veel meer mensen in steden dan op het platteland, dus moeten we goed voor onze steden zorgen. Met vlot openbaar vervoer dat weinig vervuילend is, energiezuinige gebouwen en betaalbare woningen, in een aangename omgeving met stukjes natuur.

Verantwoorde consumptie en productie

We nemen te veel van onze aarde zonder terug te geven. Voedsel en water worden verspild. Veel spullen gebruiken we maar heel kort en daarna gooien we ze weg. Waarom zouden we ze niet recyclen? Of opnieuw gebruiken? Of nog beter: niet aanschaffen?

Klimaatactie

De laatste jaren warmt ons klimaat veel te snel op. Waardoor landbouw vaker mislukt, er meer stormen zijn, maar ook langere droogte. Mensen zijn mee verantwoordelijk voor die klimaatverandering, bijvoorbeeld door de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂.

Leven in het water

Ons afval komt vaak in zee terecht. Zo vaak dat er een echte plastic soep is ontstaan. Daarnaast komen er ook giftige stoffen in het water terecht. Sommige zeedieren zijn met uitsterven bedreigd. Niet alleen door de vervuiling, maar ook omdat er te veel op gejaagd wordt.

Leven op het land

Er bestaan enorm veel soorten planten en dieren. En ze vormen allemaal een stukje van de puzzel. Daarom moeten we zorg dragen voor elke soort. De bossen geven ons vruchten, hout en papier. Maar ze zijn ook een thuis voor vele dieren. De bomen nemen CO₂ op en maken de zuurstof die wij inademen. Zonder bossen kunnen wij niet leven.

Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten

Veel te veel mensen zijn het slachtoffer van oorlog. Onze leiders moeten proberen de oorlog te stoppen. Ze moeten ondersteuning bieden aan vluchtelingen. En ze moeten opkomen voor álle mensen. Want iedereen heeft het recht om gehoord te worden.

Partnerschap om doelstellingen te bereiken

We zouden allemaal zelf duurzame keuzes moeten maken. En we kunnen daarnaast ook anderen helpen waar mogelijk. De doelstellingen zullen alleen gehaald worden als we allemaal de handen in elkaar slaan.

Tip!

Als er nog vragen zijn over de SDG's, kun je de teksten van de panelen erbij nemen. Die vind je in de handleiding bij de SDG-kar: www.mondialesolidariteit.be/mondialegemeenten

2. Wensen en gevolgen

Haal de vlaggenlijn boven en laat de leerlingen hun eigen wens nog eens in stilte lezen. Laat ze dan per twee overleggen over welke doelstellingen bij hun wensen passen. Daarna zet je telkens twee duo's bij elkaar, zodat ze er per vier over kunnen praten. Overloop de wensen klassikaal en schrijf de nummers van de doelstellingen bij op de vlaggen.

Tip!

Zijn er leerlingen die graag nog een wens willen toevoegen? Dan kan je hen een extra vlag laten maken.

Bekijk de vlaggenlijn vol wereldwensen.

Net zoals met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen, willen we met duurzame ontwikkeling genoeg voor altijd en voor iedereen. We moeten eerlijk en zorgzaam met elkaar en de aarde omgaan zodat onze planeet ook in de toekomst nog een fijne plek is om te wonen.

Vertel waar jij je voor zou willen inzetten, en eventueel hoe je dat zou doen. Dat kunnen heel kleine acties zijn zoals het licht uitdoen als je de kamer uitgaat of meer met de fiets naar school komen i.p.v. met de auto.

Vraag aan de kinderen waar zij zich voor willen inzetten en of ze weten hoe ze dat kunnen doen.

Tip!

Vraag naar de tips die de leerlingen op de SDG-kar gelezen hebben. Hebben ze de tips onthouden? Gebruik ook de teksten van de panelen om de tips op te frissen: www.mondialesolidariteit.be/mondialegemeenten Kunnen de leerlingen met die tips als inspiratie nog meer tips verzinnen?

Noteer de tips die de leerlingen formuleren op één kant van het bord of laat eventueel een of twee vaardige leerlingen notities nemen op het bord.

3. Verkoopspaatje (© Djapo)

Om de ideeën op een andere manier verder uit te breiden gaan we een verkoopspaatje houden.

Laat de concrete tips even voor wat ze zijn en bekijk opnieuw de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Beslis samen aan welke doelstelling je eerst wil werken. Formuleer die doelstelling als een probleem en schrijf dat op de andere kant van het bord.

Aan welke doelstelling willen jullie eerst werken? Waarom?

Neem de zak met voorwerpenkaartjes (zie bijlage 5) en vraag één leerling om de verkoper te worden. De anderen worden mogelijke kopers.

Trek een kaartje uit het zakje. Je mag niet vertellen welk voorwerp erop staat. Verzin een of meerdere speciale eigenschappen voor het voorwerp en probeer het te verkopen.

Wie van de kopers weet over welk voorwerp het gaat? Wie zou het voorwerp wel willen kopen? Wat heeft je overtuigd om het te kopen?

Geef de verkoper en de mogelijke kopers een extra opdracht.

Jullie, kopers, willen echter maar één ding. Jullie willen het voorwerp enkel kopen als het jullie probleem kan oplossen. Dat is het probleem op het bord.

Jij, de koper, moet nu een manier bedenken om met het voorwerp het probleem op te lossen.

Wie zou het voorwerp nu willen kopen? Wat heeft je overtuigd om het te kopen?

Denk samen na of het voorwerp nog op een andere manier het probleem zou kunnen op te lossen. Noteer alle voorgestelde oplossingen, ook de gekke of schijnbaar onhaalbare ideeën.

Herhaal het laatste deel van deze oefening – het verkopen van een voorwerp om het probleem op te lossen – met telkens een andere verkoper, een ander voorwerpenkaartje en eventueel ook een andere doelstelling.

De werkvorm 'Verkoopspaatje' komt uit het boek 'Methode Creatief Denken' van Djapo. Creatief denken is andere ideeën genereren dan degene die je gewoonlijk zou bedenken. Het is afwijken van de bewandelde paden in je hersenen, waardoor je plots een nieuw verband ontdekt tussen twee elementen of contexten dat je daarvoor nog niet had gezien.

**'Methode Creatief Denken' bestellen? www.djapo.be/methode-creatief-denken
Meer weten over denkonderwijs? www.djapo.be**

4. Reflectie

Bespreek de oefening.

De voorwerpen hadden niets te maken met het probleem.

Was het moeilijk om er oplossingen mee te bedenken?

Waarom wel/niet?

Denk je dat je door de voorwerpen op andere ideeën kwam dan als je 'zomaar' ideeën bedacht had?

Is dit een techniek die je nog kan toepassen? Bijvoorbeeld thuis, op je hobby, op school?

5. Actie

Overloop alle ideeën aan de hand van de werkvorm 'In de roos' (© Djapo).
Brainstorm met de leerlingen over wat een goede actie is.

Wanneer zeg je van een actie dat het een goede actie is?

Welke kenmerken heeft een goede actie?

Schrijf alle kenmerken op het bord. Enkele voorbeelden zijn: haalbaar, goedkoop, leuk, van de hele klas/school, met weinig uitleg, meetbaar ...
De leerlingen kiezen samen de drie kenmerken die zij het belangrijkste vinden. Stem indien nodig. Omcirkel de drie kenmerken.

Teken een dartsbord met drie concentrische cirkels op het bord. Overloop dan de ideeën en turf per idee aan hoeveel gekozen kenmerken zij voldoen. Als de actie één streepje heeft, schrijf je de actie in de buitenste cirkel. Als de actie aan twee kenmerken voldoet, schrijf je de actie in de tweede cirkel. Als je drie keer geturfd hebt, schrijf je de actie in de binnenste cirkel, dus in de roos.

Bijvoorbeeld:

IDEEËN

- elkaar helpen met ons huiswerk
- elke vrijdagmiddag koken met restjes ||
- spullen insamelen voor donatie aan goede doelen na school in de tuin spelen
- de laatste doet het licht uit !!!
- vegetarische warme maaltijden op school
- fair trade fruit kopen voor de klas

KENMERKEN

- haalbaar
- leuk
- van de hele klas met weinig uitleg
- meetbaar
- goedkoop

Diagram: Concentric circles representing implementation levels:
- Inner circle: licht uit
- Middle circle: koken met restjes
- Outer circle: fair trade fruit voor de klas

Actie: elke vrijdagmiddag koken met restjes.

Is de actie haalbaar? Nee. Is het een actie met de hele klas? Ja.

Is het goedkoop? Ja.

Dan hebben we twee keer geturfd. De actie mag in de tweede cirkel.

Actie: de laatste doet het licht uit.

Is de actie haalbaar? Ja. Is het een actie met de hele klas? Ja.

Is het goedkoop? Ja.

Dan hebben we drie keer geturfd. De actie is in de roos!

Heb je nog nieuwe ideeën bedacht?

Kies één of meerdere acties uit die je effectief gaat doen.

Spreek af dat je na een bepaalde tijd – afhankelijk van de gekozen actie – gaat evalueren of de actie vlot verloopt en of er verbeteringen nodig zijn.

De werkvorm 'In de roos' komt uit het boek 'Methode Creatief Denken' van Djapo. Creatief denken is andere ideeën genereren dan degene die je gewoonlijk zou bedenken. Het is afwijken van de bewandelde paden in je hersenen, waardoor je plots een nieuw verband ontdekt tussen twee elementen of contexten dat je daarvoor nog niet had gezien.

'Methode Creatief Denken' bestellen? www.djapo.be/methode-creatief-denken
Meer weten over denkonderwijs? www.djapo.be

Tip!

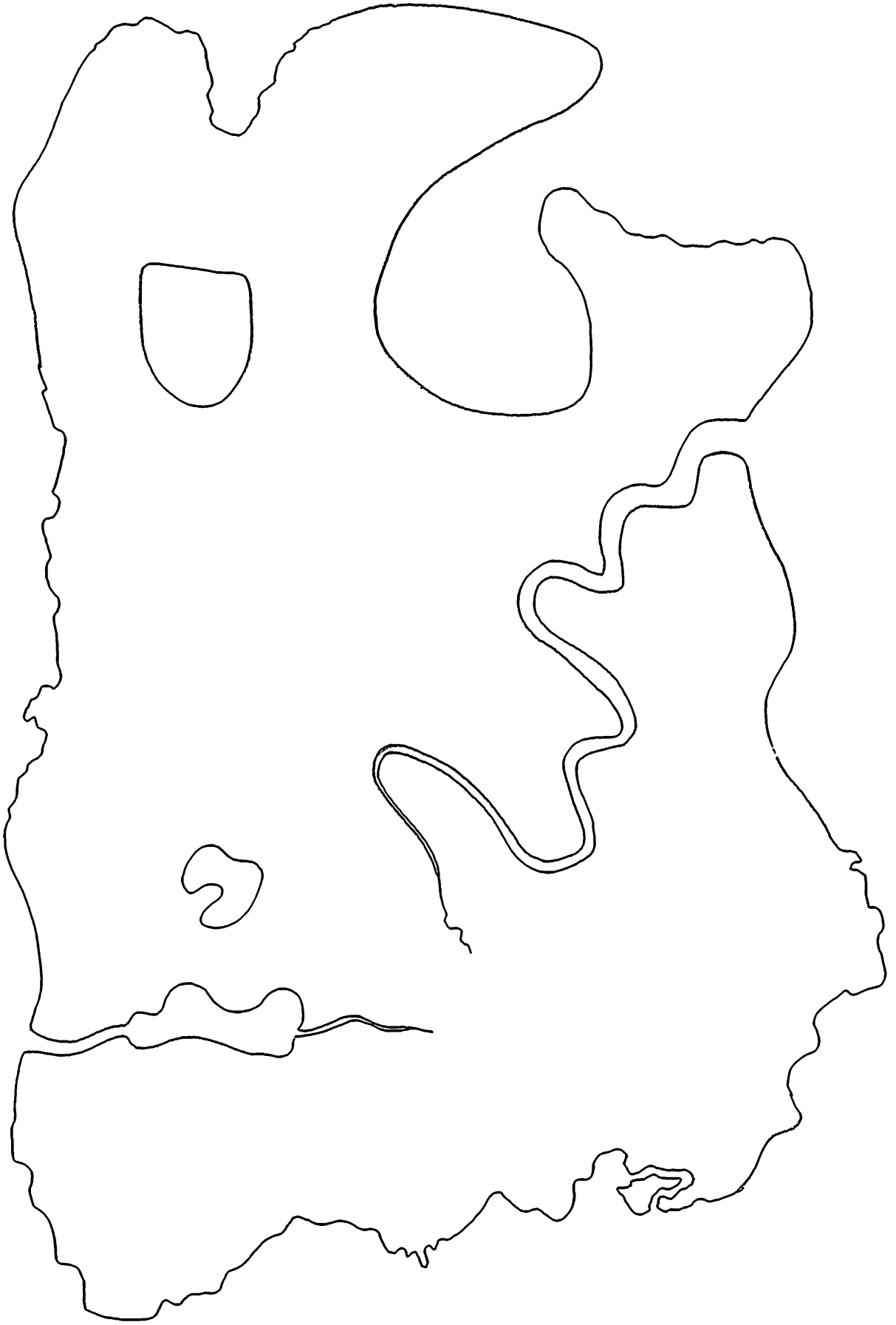
Laat de vlag met wensen hangen in de klas. Teken een duim of plak een sticker op de vlag van de wereldwens als je eraan gewerkt hebt.

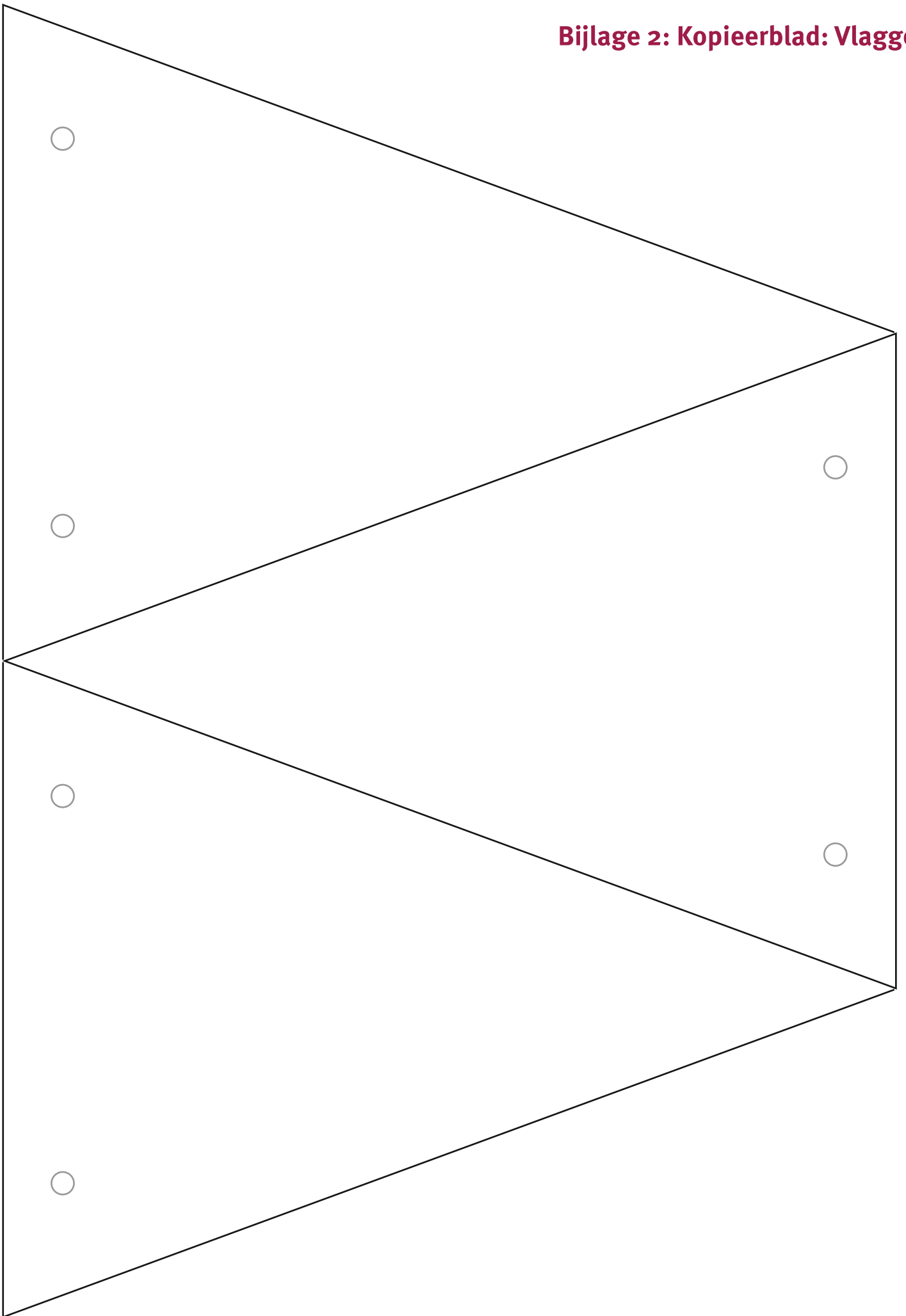
Heb je zin om nog meer rond de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te doen in de klas?

www.sdgs.be/nl
www.djapo.be/

Bijlage 1: Werkblad: Mijn eiland

Bijlage 3: Kopieerblad: Overzicht van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

1 GEEN
ARMOEDE

2 GEEN
HONGER

3 GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

5 GENDER-
GELIJKHEID

6 SCHOON WATER
EN SANITAIR

2

1

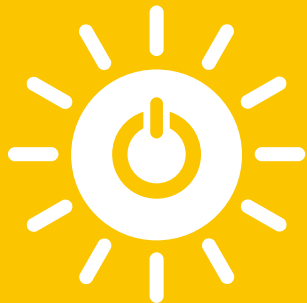
4

3

6

5

7 BETAALBARE EN
DUURZAME
ENERGIE

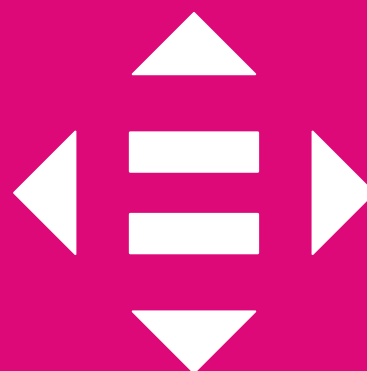
8 WAARDIG WERK
EN ECONOMISCHE
GROEI

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

10 ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

11 DUURZAME
STEDEN EN
GEMEENSCHAPPEN

12 VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

8

7

10

9

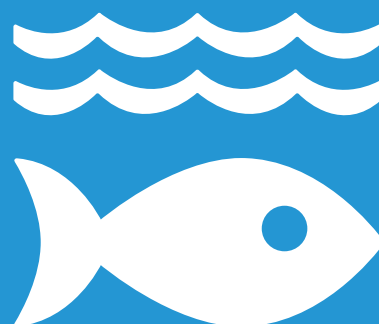
12

11

13 KLIMAATACTIE

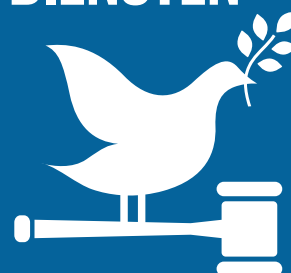
14 LEVEN IN
HET WATER

15 LEVEN OP
HET LAND

16 VREDE,
JUSTITIE EN
STERKE PUBLIEKE
DIENSTEN

17 PARTNERSCHAP OM
DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN

14

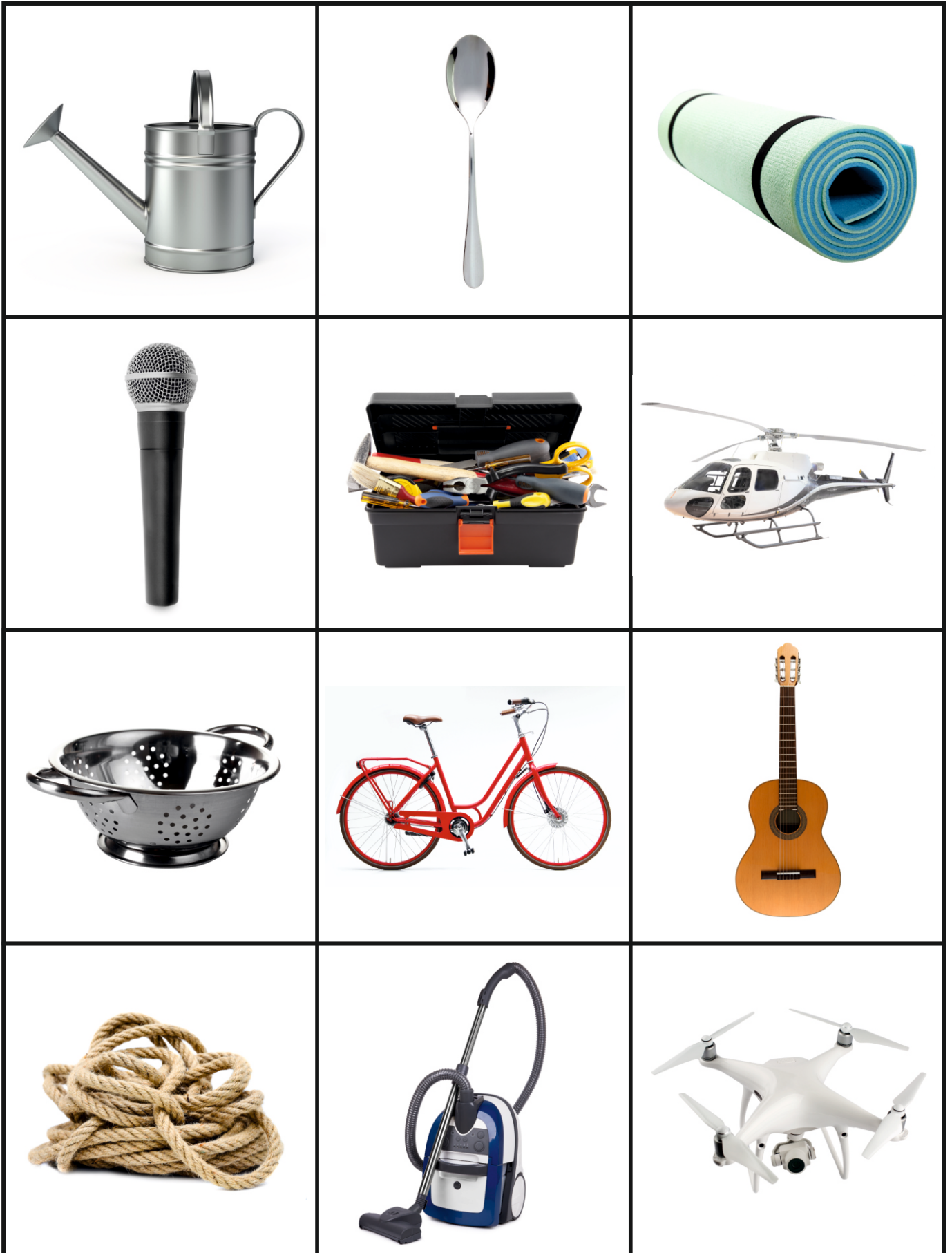
13

16

15

17

Bijlage 5: Kopieerblad: Voorwerpenkaartjes

Logo van de Week van de Duurzame Gemeente, gebruikt met toestemming van VVSG